

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Fkf.81/2015/16.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2016. év március hó 3. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A testi sértés bűntettének kísérlete miatt az I. r. és társai ellen indult büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 16.Fk.228/2013/66. számú ítéletét az I. r., a II. r. és a III. r. vádlottakkal szemben megváltoztatja.

A vádlottak terhére megállapított bűncselekményt társtettesként elkövetett testi sértés bűntette kísérleteként (az I. r. vádlott esetében Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés, a II. r. és a III. r. vádlott esetében 1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés) és társtettesként elkövetett garázdaság bűntetteként (az I. r. vádlott esetében Btk. 339. § (1) és (2) bekezdés a/ pont, a II. r. és a III. r. vádlott esetében 1978. évi IV. törvény 271. § (1) és (2) bekezdés a/ pont) minősíti.

Az I. r. vádlott büntetését - halmazati büntetésként - 8 (nyolc) hónap szabadságvesztésre és 2 (kettő) év közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani. az I. r. vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

Az I. r. vádlottal szemben elrendeli a Balassagyarmati Városi Bíróság B.140/2006. számú ügyében jogerősen kiszabott nyolc hónapi börtönbüntetés végrehajtását.

Az I. r. vádlott vonatkozásában az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe rendeli beszámítani oly módon, hogy 4 (négy) nap házi őrizetben töltött idő felel meg 1 (egy) nap szabadságvesztésnek.

A II. r. vádlott büntetését - halmazati büntetésként - 20 (húsz) napi fizikai munkakörben elvégzendő közérdekű munkára súlyosítja.

A III. r. vádlott büntetését - halmazati büntetésként - 30 (harminc) nap fizikai munkakörben elvégzendő közérdekű munkára enyhíti.

Ha az elítélt munkakötelezettségének önként nem tesz eleget, a közérdekű munka, illetőleg ennek hátralévő része helyébe - fogházban letöltendő - szabadságvesztés lép, 1 napi közérdekű munkának 6 óra munkavégzés felel meg.

A II. r. vádlottal szemben a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A II. r. vádlott vonatkozásában az őrizetben és házi őrizetben töltött időt a kiszabott közérdekű munkavégzésbe beszámítja és megállapítja, hogy a közérdekű munka büntetést az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idővel kitöltöttnek tekinti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. r., a II. r. és a III. r. vádlottal szemben helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 54.420,- (ötvennégyezer-négyszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Balassagyarmati Törvényszék a 2014. év december hó 5. napján kihirdetett 16.Fk.228/2013/6. számú ítéletével az I. r. vádlott bűnösségét életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérletében, mint társtettes (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (6) bekezdés I. fordulata, 16. §, 20. § (3) bekezdés) állapította meg. Ezért az I. r. vádlottat 300 óra közérdekű munkára ítélte.

A II. r. vádlott bűnösségét életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérletében, mint társtettes (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (6) bekezdés I. fordulata, 16. §, 20. § (3) bekezdés) állapította meg. Ezért a II. r. vádlottat 2 évre próbára bocsátotta és elrendelte pártfogó felügyeletét.

A III. r. vádlott bűnösségét életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérletében, mint társtettes (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (6) bekezdés I. fordulata, 16. §, 20. § (3) bekezdés) állapította meg. Ezért a III. r. vádlottat 300 óra közérdekű munkára ítélte.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az átváltoztatásról, az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is.

A kihirdetett ítélettel szemben az ügyész mindhárom vádlott terhére az I. r. és a III. r. vádlottak büntetése súlyosítása végett, míg a II. r. vádlott esetében intézkedés helyett büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. A III. r. vádlott és védője felmentés végett jelentett be fellebbezést, míg I. r. és II. r. vádlott, valamint védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.190/2015/1. számú átiratában és a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője az ügyészi fellebbezést kiegészítéssel tartotta fenn, ugyanakkor a vádlotti és védői fellebbezéseket megalapozatlannak tartotta. Írásbeli indítványában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor nem tette a bizonyítási eljárás anyagává a fiatalkorú vádlottra vonatkozó környezettanulmányt, jöllehet ezt a Be. 462. § (1) bekezdése kógens szabályként írja elő. Ennek elmaradása jelentős hiba, mert a környezettanulmányt a Be. 453. § (2) bekezdése értelmében bizonyítékként kell értékelni, még pedig azért, hogy a bíróság teljes képet kapjon a fiatalkorú vádlott életkörülményeiről. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság tartson tárgyalást, ahol egészítse ki az II. r. vádlott személyi körülményeire vonatkozó részt a környezettanulmányban foglaltakkal és a születési anyakönyvi kivonat adataival.

A nyilvános ülésen az ügyész kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a perrendi szabályokat - a fiatalkorúak eljárására vonatkozó rendelkezések kivételével - megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. A tényállást kiegészítendőnek tartotta I. r., II. r. és III. r. vádlott esetében is a személyi részben feltüntetett előző elítélések elkövetési idejével, mert ezek a pontosítások a büntetés kiszabása körében jelentőséggel bírnak. A történeti tényállást

kiegészítendőnek tartotta az előzményeket illetően azzal, hogy a Kutka családban elsőáldozást ünnepeltek, ezért volt ittas az I. r. és a II. r. vádlott.

Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően megalapozott tényállást állapított meg, okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, a cselekmények minősítése is törvényes. Indokolási kötelezettségének eleget tett a törvényszék, okszerűen vont következtetést az életveszély vonatkozásában. Ugyanakkor hiányosan vette számba a súlyosító körülményeket, így azt, hogy I. r. vádlott három másik eljárás hatálya alatt követte el a cselekményt, szeszes italt fogyasztott és kezdeményező szerepe volt. II. r. vádlott szintén ittas volt, két eljárás hatálya alatt követte el jelen cselekményét, míg a III. r. vádlott próbaidő alatt és büntetőeljárás hatálya alatt követte el. Mindhárom vádlott esetében további súlyosító körülmény, hogy kiskorúak jelenlétében történt a bántalmazás, és elszaporodottak az ilyen jellegű bűncselekmények.

Mindezek alapján I. és III. r. vádlott esetében végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására tett indítványt, míg a fiatalkorú II. r. vádlott esetében azzal módosította az írásbeli átiratban foglaltakat, hogy esetében felfüggesztett szabadságvesztés is elegendő a büntetési célok eléréséhez. Az I. r. és a III. r. Vádlott esetében indítványozta korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetésük végrehajtásának elrendelését is. A szabadságvesztés büntetések alkalmazása miatt pedig a Btk. 2. §-a alapján a jelenleg hatályos Btk. rendelkezésinek alkalmazását indítványozta.

Az I. r. vádlott védője a nyilvános ülésen elsődlegesen felmentést, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta. Az elsőfokú ítélet megalapozatlanságára hivatkozott azzal, hogy az ítélet, hiányos és iratellenes megállapításokat tartalmaz, emiatt felülbírálatra alkalmatlan. Indokolási kötelezettségét is súlyosan megszegte a törvényszék, a tényállás hiányosságát pedig csak a megismételt eljárás keretében lehet pótolni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem adott számot arról, hogy miért fogadta el az ambuláns szakorvosi véleményt, a „valami volt ott” ehhez nem elegendő. Az a megállapítás, hogy életveszély kialakulására nagy esély volt, csak a véletlen múlt, hogy az elmaradt, ez egy elnagyolt álláspont a szakértőtől és nincs arra magyarázat, hogy a törvényszék ezzel miért értett egyet.

Az iratellenesség körében kifejtette, hogy az ítéletből nem derült ki, hogy a tanúk milyen tartalommal nyilatkoztak arról, hogyan látták a cselekményt, csak ellentmondásos nyilatkozataik állnak e körben rendelkezésre, továbbá nincs olyan bizonyíték, amely alátámasztaná a garázdaság csoportos elkövetését. A tanúk 2-3-4 személyről számoltak be, akik rugdostak, nem tudták megmondani, hogy a sértett körül hányan voltak aktívak, milyen távolságra voltak a tanúktól.

Másodlagosan a tényállás megváltoztatása mellett enyhítést indítványozott azzal, hogy a másodfokú bíróság a garázdaság önálló tettesének mondja ki I. r. vádlottat a testi sértéssel halmazatban.

A II. r. vádlott védője a nyilvános ülésen úgy nyilatkozott, hogy az elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg és a cselekmény minősítése is helytálló. Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta az elkövetéskori büntető jogszabályokat és az alkalmazott szankció is átgondolt. A II. r. vádlott esetében a feltárt családi körülmények, és a fiatalkorú személyiség zavara elősegítette a cselekménye elkövetését, ugyanakkor esetében a jogkövetkezmények alkalmazásánál a nevelőszándéknak kell érvényesülnie, ezért volt indokolt a próbára bocsátás.

A III. r. vádlott védője a nyilvános ülésen bejelentett fellebbezését fenntartotta. Álláspontja szerint a törvényszék lényegi kérdéseket nem vizsgált meg, iratellenes megállapításokat tett és indokolási kötelezettségét nem teljesítette. Továbbra sem került tisztázásra, hogy a négy személy közül az

autóban ki hol ült. A rendőri jelentés is teljesen másképp rögzíti a résztvevők helyzetét. A ruházatot sem tisztázta a megismételt eljárásban az elsőfok azonban az időmúlás miatt ezt ma már nem lehet megállapítani. Felmentést indítványozott, míg az ügyészség indítványát megalapozatlannak tartotta.

Fiatalkorú a II. r. vádlott az utolsó szó jogán nem kívánt nyilatkozni.

Az ellentétes irányú fellebbezések közül III. r. vádlott és védője perorvoslata más okból, de alapos, míg a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség súlyosítást célzó fellebbezése az I. r. és a II. r. vádlott vonatkozásában részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a bejelentett kétirányú fellebbezések folytán eljárva a Be. 348. § (1) bekezdésére figyelemmel a Balassagyarmati Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárása során több - az ügy érdemi elbírálását nem érintő, illetve a vádlottak bűnösségének megállapítására ki nem ható - eljárási szabályt is megsértett.

Így nem hallgatta meg a II. r. vádlott édesanyját, gondozóként. Tény, hogy az II. r. vádlott a 2011. év május hó 12. napján betöltötte a tizennyolcadik életévét, melynek következtében édesanyja a büntetőeljárás törvény szerint már nem törvényes képviselője, hanem csak gondozója volt. A büntetőeljárás törvény a fiatalok elleni eljárásban számos speciális - csak ezen elkövetői körre jellemző - szabályt állapít meg, nem öncélúan, hanem garanciális jelleggel. Ezek közé tartozik a törvényes képviselő, akinek jogai rendkívül szélesek, azt a törvény a védő jogaihoz igazítja. A törvényes képviselő eljárásjogi szerepének nagy jelentőségét jól mutatja az is, hogy a törvény önálló fellebbezési jogot biztosít számára.

A fentiekkel ellentétben jóval korlátozottabb jogokkal rendelkezik annak a fiatalnak a képviselője, aki a büntetőeljárás során már betöltötte a tizennyolcadik életévét. A törvény e személyt gondozóként jelöli meg, de számára is biztosít jogokat, amikor kötelezővé teszi például, hogy a kényszerintézkedés elrendelése tárgyában tartott ülésről értesíteni kell őt, és az ülésen felszólalhat. A gondozó perbeli szerepének jelentőségét mutatja az a szabály is, mely szerint az ügydöntő határozatot és a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésről szóló határozatot a gondozóval is közölni kell.

A fiatalok személyi- és életkörülményeinek, neveltetésének, magatartásának, tanulmányainak feltérképezése érdekében szükséges a gondozó meghallgatása is. Az elsőfokú bíróság ezt elmulasztotta, így nem alkothatott teljes képet a II. r. vádlott személyiségéről.

Az ítéltábla ismertette a II. r. vádlottra vonatkozó környezettanulmányt figyelemmel arra, hogy a Be. 462. § (2) bekezdésben foglaltak ellenére elmulasztotta ezt az elsőfokú bíróság, továbbá ismertette II. r. vádlott életkorát igazoló születési anyakönyvi kivonatot, mint közokiratot (Be. 453. § (2) bekezdés), így az iratismertetés körében pótolta az elsőfokú bíróság e körben elkövetett mulasztását.

Egyebekben az ítéltábla az ügyészség képviselőjének és a védőknek a nyilvános ülésen előterjesztettekkel csak részben értett egyet.

Az előzmények rögzítését az ügyészség által indítványozottak szerint az ítéltábla nem tartotta szükségesnek, mert a tényállás tartalmazza, hogy II. r. vádlott ittas állapotban volt (ítélet 12. oldal első bekezdés), míg I. r. vádlott ittasságára vonatkozó adatok nem álltak rendelkezésre.

Az I. r. vádlott és védője az elsőfokú ítéletet tudomásul vette, majd a nyilvános ülésen a védő az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Az e körben tett megállapításai azonban alaptalanok, mert az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadta, ami azonban megalapozott tényállás esetén eredményre nem vezethet. A III. r. vádlott védőjének a felmentés körében előadott nyilatkozata hasonlóan az elsőfokú bíróság mérlegelését támadta, amely szintén nem vezetett eredményre.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban az ítélőtábla iránymutatásának megfelelően a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából a szükséges bizonyítékokat feltárta, egyenként és összességében megvizsgálta, eleget tett ügyfelderítési kötelezettségének. A rendelkezésére álló bizonyítási anyagot értékelési körébe vonva, a bizonyítékokat egyenként és egymással is egybevetve mérlegelte, és e tevékenységéről számot is adott. Okszerűen megindokolta azt, hogy mely bizonyítékokat, mely részükben és miért fogadott el, illetve melyeket, mely részükben és miért nem tartott valóznak.

Az elsőfokú bíróság tisztázta, hogy ki hol foglalt helyet a vádlottak közül a gépkocsiban, melyikük honnan szállt ki és vett részt a sértett bántalmazásában. Az eljárás során abban minden tanú egyetértett, hogy a gépkocsiból elsőnek az I. r. vádlott szállt ki a vezetőülésről és ütötte meg a sértettet. Az ezt követően történt kiszállást illetően már jelentős eltérés volt a vádlotti és a tanúvallomások között. A II. r. vádlott saját szerepéről mindvégig úgy nyilatkozott, hogy ittassága miatt ki sem szállt a kocsiból, III. r. vádlott pedig úgy nyilatkozott, hogy a sértettet nem bántalmazta. A tanúk - vallomásaikból kitűnően - különböző távolságból és irányból látták az eseményeket. Bár az elsőfokú bíróság még a megismételt eljárásban sem tisztázta egyértelműen, hogy a gépkocsihoz illetve egymáshoz viszonyítva a tanúk hol álltak, onnan ahol álltak mit láttak, a gépkocsi részben vagy egészben takarta előlük az eseményeket, avagy minden történést láttak, az azonban valamennyi vallomás alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a vezető kiszállását követően még kiszállt egy személy az anyósülésről vagy a mögötte lévő ülésről, valamint a vezető mögött helyet foglaló személy is kiszállt és e három személy bántalmazta a sértettet. Az 1. számú tanúvallomása alapján pedig egyértelműen kizárható volt, hogy a tanúként meghallgatott és a gépkocsiban az anyósülésen helyet foglaló a II. r. vádlott is kiszállt és részt vett a sértett bántalmazásában. Bár a tanúk az időmúlásra is figyelemmel egyre kevésbé tudták felidézni az egyébként is nagyon rövid idő alatt lezajlott történéseket, vallomásuk abban egyező volt, hogy három személy vett rész az időközben földre került sértett bántalmazásában. A sértett földre kerülése kapcsán az ítélőtábla elvetette a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, hogy a sértettet II. r. vádlott hátulról leütötte. Az I. r. vádlott vallomása szerint a II. r. vádlott hátulról a földre rántotta a sértettet - II. r. vádlotton kívül ő állt a legközelebb a sértetthez - ezzel szemben valamennyi tanú csak a hátulról támadó férfi mozdulatát látta I. r. vádlotthoz viszonyítva nagyobb távolságból, és ebből következtek ütésre. A hátulról történő fejre mért öklütés esetén egyébként is kizárt a hanyatt esés.

Az iratok tartalma alapján a megállapított tényállás kiegészítésre pontosításra szorul, ezért a Fővárosi Ítélőtábla a tényállást a Be. 352. § (1) bekezdésének a/ pontja alapján, az iratok tartalma szerint az alábbiakkal pontosítja és egészíti ki:

- az ítéleti tényállás 8. oldalán az I. r. vádlott személyi részében feltüntetett büntetések közül a 3. pont alatt megjelölt büntetés elkövetési ideje: 2006. év október hó 25. napja, míg a 4. pont alatt megjelölt büntetés elkövetési ideje: 2007. év január hó 23. napja.
- Az az 5./ pont alatt jelölt büntetés elkövetési ideje: 2007. év december hó 6. napja.

Az ítéleti tényállás 9. oldalán a II. r. vádlott személyi részében:

- a II. r. vádlott a cselekmény elkövetése idején 15. életévét még nem töltötte be. Gyermekkorúként elkövetett törvénybe ütköző cselekmények miatt védelembe vették. Édesanyja együttműködő, a gyermekneveléssel kapcsolatos tanácsokat meghallgatja, elfogadja, de nem mindig tartja be ígéretét. A II. r. vádlott az iskolából sokat hiányzott, órákra nem járt be. Magatartása szemtelen, tiszteletlen, a bírálatot nehezen vagy egyáltalán nem fogadja el. Önértékelése magas. negatív jellemzőinek nem tulajdonít jelentőséget. A család, a település külső részén elhagyagolt külső állapotú 3 szobás családi házban él. A II. r. vádlott egy szobában lakott testvéreivel, a szoba szegényes és lelakott. A vádlott baráti köre lakókörnyezetéből került ki.
- A II. r. vádlott első elítélésének az elkövetési ideje: 2007. év július hó 9. napja, míg a 2./ pont alatti elítélés elkövetési ideje: 2007. év december hó 1. napja.
- Az ítéleti tényállás 10. oldalán a III. r. vádlott személyi részében feltüntetett 3./ elítélés esetén az elkövetési idő: 2007. év november hó 21. - 2008. év március hó 27.
- Az ítéleti tényállás 11. oldal utolsó bekezdész azzal egészíti ki, hogy a sértett a gépkocsi bal oldalán a vezető üléssel szemben elöl állt meg.
- Az ítéleti tényállás 12. oldal első mondatát azzal egészíti ki, hogy a sértett I.r. vádlott ütésétől megingott, de nem esett el. A második mondatot azzal pontosítja, hogy II. r. vádlott hátulról a földre rántotta a sértettet, majd az elzuhanó sértettet fejberúgta. Az ugyanezen bekezdés utolsó mondatát azzal pontosítja, hogy a vádlottak legalább két alkalommal rúgták fejen a sértettet.
- Az ítéleti tényállás 5. bekezdését azzal pontosítja, hogy súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés, míg az ítéleti tényállás 6. és 7. bekezdését mellőzi.

Az ítéleti tényállást azzal egészíti ki, hogy nem állapítható meg, hogy a vádlottak a bántalmazás során milyen cipőt viseltek.

E kiegészítésekkel a másodfokú bíróság pótolta az elsőfokú bíróság mulasztását, és orvosolta az eljárási szabálysértéseket. Az így kiegészített és pontosított tényállás már mindenben megalapozott és irányadó volt a másodfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére az általuk megvalósított testi épség elleni bűncselekmény minősítése azonban nem felel meg az anyagi jogi rendelkezéseknek. Az ítéltábla azért módosította az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, mert a sértett sérülése folytán a 8 napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezésének a reális lehetősége fennállt, ugyanakkor a sérülés körében írt életveszélyes sérülés bekövetkezésének esélye nem állt és nem is állhatott fenn, ezen következmények nem alakulhattak ki. Az igazságügyi orvosszakértő e körben tett fejtegetése - melyet az elsőfokú bíróság átvett - csupán feltételezéseken alapuló következtetéseket tartalmazott, amelyeknek jelen ügyben nem volt alapja.

Az orvosszakértői vélemény szerint a sértett fejét kettő középest meg nem haladó erejű tompa erőbehatás érte, melyek közül az egyik nyilvánvalóan I. r. vádlott által az eseménysort elindító öklütés volt, majd egy további ütés/rúgás érte a sértett fejét. Ezen túlmenően a további ütés(ek), rúgás(ok) a sértett testét érték. A szakértői véleményben az igazságügyi szakértő általánosságban beszélt arról, hogy a fejét érő erőbehatások milyen sérüléseket - extrém esetben életveszélyt eredményező sérüléseket - okozhatnak. Az irányadó tényállás szerint azonban a sértett fejét ért bántalmazások esetén a tényleges gyógytartam 8 napon belüli időtartamra tehető és csak a támadott testtájék és az ütés/rúgás ereje vetheti fel a 8 napon túli gyógytartamot.

Mindezek alapján az ítéletábra a vádlottak testi épség elleni bűncselekményét enyhébben, (súlyos) testi sértés büntette kísérletének minősítette a 8 napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezhetőségének fennállására tekintettel, egyúttal nem látta megállapíthatónak az életveszélyt okozó testi sértés büntetnének kísérletét.

Figyelemmel a testi épség elleni bűncselekmény körében bekövetkezett minősítés változásra az ítéletábra az eredeti vádirati minősítéssel egyezően megállapította a vádlottak terhére a garázdaság büntetettét is.

A garázdaság ugyanis szubszidiárius (kisegítő) jellegű bűncselekmény, vagyis csak akkor állapítható meg, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, ez a magyarázata, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett testi épség elleni bűncselekmény mellett nem kerülhetett megállapításra, míg a minősítés változásra figyelemmel az azonos büntetési tétellel - 3 évig terjedő szabadságvesztés - fenyegetett testi épség elleni bűncselekmény kísérlete mellett már megállapítható. A vádlottak esetében e bűncselekmény körében az állandósult bírói gyakorlat szerint mind a társtettesi elkövetés, mind a csoportos elkövetési alakzat is megállapítható. A csoportos garázdaság bűncselekményét elkövetők felelősségre vonásáról szóló Legfelsőbb Bíróság 4/2007. Büntető jogegységi határozatának II. pontja értelmében a garázdaság büntette társtetteseinek szándék- és akarategysége szempontjából csak annak belátása szükséges, hogy az egymással - vagy másokkal - szembeni erőszakos cselekedetük közvetlenül és durván sértheti a közösség nyugalma. A jogegységi határozat indokolásában rámutat, hogy az ítélkezési gyakorlat a garázdaság bűncselekményét - így a csoportos elkövetés folytán a garázdaság büntetettét is - társtettesként elkövetettnek értékeli, amennyiben az a terhelteknek a térben és időben összefüggő kihívóan közösségellenes, megbotrányozás vagy riadalom keltésére alkalmas személy elleni erőszak kifejtésével (is) együttjáró, egymás tevékenységének az ismeretében végrehajtott fellépésével valósul meg (BH2000. 94., BH2003. 309., BH2006. 76).

Az pedig az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a három vádlott sértettet támadó, teljesen motiválatlan és indokolatlan - így kihívóan közösségellenes - erőszakos magatartása alkalmas volt arra - ahogyan az be is következett - hogy az azt észlelő, - jelen esetben gyermekkorúakból is álló - személyekben riadalmat, megbotrányozást keltsen.

Az ítéletábra a vádlottak cselekményeinek elbírálására vonatkozó anyagi jogszabály kiválasztása kapcsán vizsgálta a Btk.2.§- ában foglalt előírás érvényesülését. Az elsőfokú bíróság indokolásából kitűnően mindhárom vádlott esetében az általános szabályok szerint az elkövetés időpontjában hatályos 1978.évi IV.törvény rendelkezéseit alkalmazta és indokát adta, hogy a jelenleg hatályos 2012.évi C. törvény (a továbbiakban:"Btk.") rendelkezéseinek alkalmazása miért nem jelentene egyik vádlott esetében sem kedvezőbb elbírálást.

Ugyanakkor észlelte az ítélőtábla, hogy az I. r. és a III. r. vádlott esetében a közérdekű munka büntetés tartamának meghatározása során a jelenleg hatályos Btk. 47. § (1) bekezdését alkalmazta (órákban meghatározott közérdekű munka), míg az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény 49. § (4) bekezdés értelmében a közérdekű munka tartamának meghatározása napokban történt. Ennélfogva megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság vegyesen alkalmazta az elkövetés és elbírálás idején hatályos büntető anyagi jogi rendelkezéseket e két vádlott büntetésének meghatározása során.

Rögzíti az ítélőtábla, hogy töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a Btk. 2. §-a alkalmazása kapcsán az adott időpontban hatályban lévő büntető anyagi jogi szabály csak egységesen alkalmazható, az elkövetéskori és az elbíráláskori anyagi jogszabályok rendelkezéseinek vegyes alkalmazása kizárt.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítélőtábla ismételten megvizsgálta, hogy az egyes vádlottak vonatkozásában melyik törvényt alkalmazza, azaz vádlottanként külön-külön kellett vizsgálnia, hogy az elkövetéskor hatályban volt vagy az elbíráláskor hatályban lévő büntető anyagi jogszabály eredményez-e kedvezőbb elbírálást a Btk. 2. §-ában foglalt rendelkezések értelmében.

E vizsgálat keretében az ítélőtábla arra a következtetésre jutott, hogy az I. r. vádlott esetében a Btk., míg a II. r. és a III. r. vádlottak vonatkozásában az 1978. évi IV. törvény rendelkezéseinek alkalmazása eredményez összehatásában kedvezőbb elbírálást.

Mindhárom vádlott esetében a bűncselekmények elkövetésekor hatályban volt 1978. évi IV. törvény és az elbírálás idején hatályos Btk. szerint is az általuk elkövetett bűncselekmények büntetési tétele azonos mindkét bűncselekmény - csoportosan elkövetett garázdaság büntette és súlyos testi sértés büntette- esetében is 2 illetőleg 3 hónaptól 3 évig terjedő szabadságvesztés.

A Btk. 38. § (1) bekezdése alapján határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt. A (2) bekezdés értelmében, ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad, visszaeső esetén háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

A Btk. tehát ebben a kérdésben az eljáró bírónak mérlegelési jogkört biztosít, mert e szabályozás szerint a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége már nem a szabadságvesztés végrehajtási fokozatához, hanem a terhelt személyi körülményeihez - előéletéhez - igazodik, amely kérdés szerepet kap a büntetés kiszabása során.

Ennek megfelelően megállapítható, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén - amennyiben a terhelt nem visszaeső - az elbíráláskori anyagi jogszabályok alkalmazása kedvezőbb a terheltre nézve.

Figyelemmel arra, hogy az I. r. vádlott esetében - előéletére és a bűncselekményekben játszott kezdeményező szerepére is figyelemmel - az ítélőtábla álláspontja szerint kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés kiszabásával érhetők el a büntetési célok, a fentiekben kifejtettek szerint vele szemben a Fővárosi Ítélőtábla a hatályos Btk. rendelkezéseit alkalmazta.

Így az I. r. vádlott cselekményét társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés) és társtettesként elkövetett garázdaság büntetteként (Btk. 339. § (1) és (2) bekezdés a/ pont) minősítette.

Figyelemmel arra, hogy a II. r. és a III. r. vádlott esetében az ítéletábra nem szabadságvesztés büntetést szabott ki, ezért velük szemben főszabályként az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény rendelkezéseit alkalmazta.

Így a II. r. és a III. r. vádlott cselekményeit társtettesként elkövetett testi sértés büntette kíséreltének (1978. évi IV. törvény 170. § (1) (2) bekezdés) és társtettesként elkövetett garázdaság büntettének (1978. évi IV. törvény 271. § (1) és (2) bekezdés a/ pont) minősíti.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság hiányosan sorolta fel a vádlottak javára értékelendő enyhítő, illetve a terhükre értékelendő súlyosító körülményeket. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülmények körét vádlottanként az alábbiak szerint pontosítja, egészíti ki:

Az I. r. vádlott esetében további súlyosító körülményként értékelte a bűncselekmények elkövetésében betöltött kezdeményező szerepét, hogy jelen cselekményét vele szemben folyamatban lévő büntető eljárások hatálya alatt követte el. További súlyosító körülmény a teljesen motiválatlan, kiskorúak jelenlétében történt elkövetés és az ilyen jellegű bűncselekmények elszaporodottsága.

Ezzel szemben további enyhítő körülmény a jelentős időmúlás.

A II. r. vádlott esetében további súlyosító körülmény az ittas elkövetés, valamint a büntető eljárások hatálya alatti elkövetés a teljesen motiválatlan, kiskorúak jelenlétében történt elkövetés és az ilyen jellegű bűncselekmények elszaporodottsága. Esetében - figyelemmel arra, hogy a cselekmény elkövetésekor fiatakorú volt - büntetlen előélete súlytalan, így enyhítő körülményként nem vehető figyelembe. A jelentős időmúlás, melyben semmiféle szerepe nem volt szintén enyhítő körülmény.

A III. r. vádlott esetében további súlyosító körülmény a büntető eljárás hatálya alatti és felfüggesztett büntetés hatálya alatti elkövetés a teljesen motiválatlan, kiskorúak jelenlétében történt elkövetés és az ilyen jellegű bűncselekmények elszaporodottsága. Esetében a jelentős időmúlás szintén további enyhítő körülmény.

Az ekként módosult bűnösségi körülményekre tekintettel szükségessé vált az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések megváltoztatása a vádlottakkal szemben.

Az ítéletábra az I. r. Vádlottal szemben - figyelemmel a nagyszámú és nyomatékos súlyosító körülményre - a Btk. 6. § (1) bekezdés szerinti halmazati büntetésként csak a Btk. 34. § és 36. § szerinti szabadságvesztés büntetéssel látta a büntetési célokat elérhetőnek.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (2) bekezdés a/pontja szerint börtön, melyből az I. r. vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdés a/pontja szerint bocsátható feltételes szabadságra.

Az ítéletábra a főbüntetés tartamához igazodóan I. r. vádlottal szemben a Btk. 33. § (2) bekezdése és 61. §-a szerinti közügyektől eltiltást is alkalmazott, melynek mértékét a Btk. 62. § (1) bekezdés szerinti tartamban határozta meg.

Az ítéletábra a Btk. 87. § b/pontja szerint elrendelte I. r. vádlottal szemben a korábbi ügyében kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetésének végrehajtását.

A II. r. vádlott esetében az ítéletábra a számba vett bűnösségi körülmények alapján és arra is figyelemmel, hogy II. r. vádlott jelen bűncselekményei elkövetése után számos bűncselekményt

követett el teljesen súlytalannak ítélte a vele szemben alkalmazott intézkedést. Ezért II. r. vádlottal szemben az 1978. évi IV. törvény 108. § (1) (2) bekezdésben foglaltak szem előtt tartásával - halmazati büntetésül - a 113. §-ában meghatározott közérdekű munka büntetést szabott ki, arra figyelemmel, hogy a II. r. vádlott már betöltötte 18. életévét és ennek megfelelően ezen büntetési nem vele szemben alkalmazható.

A II. r. vádlott esetében az ítélőtábla az 1978.évi IV. törvény 99. § (1) (2) bekezdése szerint beszámítani rendelte az őrizetben és a házi őrizetben töltött időt és ennek megfelelően megállapította, hogy a II. r. vádlott a közérdekű munka büntetést az előzetes fogva tartásban és házi őrizetben töltött idővel kitöltötte.

A II. r. vádlottal szemben - a kiszabott közérdekű munka büntetésre figyelemmel - a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezést mellőzte az ítélőtábla.

A III. r. vádlott esetében az ítélőtábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő büntetési nemet alkalmazott, annak csak a mértékét kellett módosítani, figyelemmel annak törvénysértő megállapítására. Így az ítélőtábla a közérdekű munka tartamát az elkövetéskori szabályoknak megfelelően enyhítette és az 1978. évi IV. törvény 50. § (1) (2) bekezdése szerint rendelkezett az átváltoztatásról.

A III. r. vádlott vonatkozásában is feltüntette az ítélőtábla, hogy esetében is halmazati büntetés kiszabására került sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására a Be. 372. § (1) bekezdésének felhívásával került sor, míg az ítélet egyéb - törvényes - rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján hagyta helyben a másodfokú bíróság.

Budapest, 2016. év március hó 3. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Vincze Piroska s.k.
előadó bíró

Dr. Mató Ágnes s.k.
bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 6.Fk.228/2013/66. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 1.Fkf.81/2015/16. számú ítéletében foglalt változtatásokkal az I. r., a II. r. és a III. r. vádlottakkal szemben a mai napon jogerős és végrehajtható!

Budapest, 2016. év március hó 3. napján

. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:
tiszttviselő

